

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

MOTIV FRÅN MÄLAREN. — AMATÖRFOTO. A. SÖDERBLOM, ESKILSTUNA.

16:DE ÅRG.

DEN 8 APRIL 1915.

N:o 29.

Foto. Nordensten, Falun.

N. Söderblom

Klubb: Bengt Sjöström

ERIK LJUNGBERG †.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Annandag påsk ingick den ej alldeles oväntade underrättelsen, att disponenten vid Stora Kopparbergs bergslag E. J. Ljungberg på morgonen aflidit å Sofiahemmet i Stockholm. Några dagar förut hade han därstädes undergått operation för ett svårt maglidande. Det kirurgiska ingreppet utföll visserligen tillfredsställande, men sedermera inställde sig hjärtsvaghet och en försämring inträdde, som slutade med en lugn och stilla död.

Med Erik Ljungberg bortgick en af den svenska industriens allra främste män, tillika en varmt fosterlandsälskande och för de sociala spörsmålen lifligt intresserad, god medborgare.

Erik Johan Ljungberg var född den 4 februari 1843 och således vid sitt fränfälle något öfver 72 år gammal. Han hade utgått från ett oansenligt hem; föräldrarna voro bergsmannen Erik Ljungberg i Grythyttan och hans maka Anna Charlotta Hagberg. Den teoretiska utbildning, som kom honom till del, var icke synnerligen omfattande. Sedan han åren 1861—64 praktiserat som elev och bokhållare vid Villingsberg, blef han emellertid i tillfälle att 1865 genomgå Filipstads bergsskola och blef därefter smidesbokhållare vid Stjärnfors' bruk. Härifrån kom han 1867 till Munkfors, där han fick vikariera för förvaltaren, hvilket han gjorde med den framgång, att han 1869 befordrades till ordinarie ledare af driften därstädes. Det var här han fick rykte om sig att vara en framtidsman och när disponentbefattningen vid Stora Kopparbergs bergslag blef ledig, utsågs Ljungberg till dess innehavare. Då tretton år senare det gamla verket omorganiserades till aktiebolag, förenades hos hans person disponentskapet och posten som verkställande direktör.

Om de förhoppningar, som knötos vid Ljungbergs fömåga att rycka upp det gamla bergslaget med dess stolta traditioner, voro stora, kan det utan öfverdrift sägas, att de af verkligheten vida öfverträffades. Redan från första ögonblicket såg han, att bergslagets utveckling i främsta rummet kräde en driftkoncentration. Han nedlade följaktligen mängden af mindre bruk och samlade driften på ett ställe — i Domnarfvet. Därjämte uppställde han som ett hufvudmål att tillverka sådana billiga järn- och stålprodukter, hvilka tidigare alltid importerats och ännu i dag alljämt delvis införas från utlandet. För att nå detta mål gällde det först och främst att trygga tillgången på nödiga råmaterialier — malm, träkol, drifkraft. Ljungberg började också mycket tidigt inköpa betydande grufvor i Grängesbergstrakten, hvilka under oöferskådlig framtid räcka till att förse bergslaget med billig, rik och lämplig malm. Vidare bragte han i bergslagets händer vattenkraft i sådan omfattning, att det för närvarande förfogar öfver omkring 200,000 naturhästkrafter. Slutligen inköpte han ofantliga skogar, för att järnverkets behof af träkol för lång tid framåt skulle vara tillgodosedt, något, som han desto bättre lyckades åstadkomma, som han äfven hade blick för vikten af en rationell skogsvård med uthålligt skogsbruk. Till järnindustrien knöto sig därför äfven storartade anläggningar inom träförädlingsindustrien. Sågverk, trämassefabriker och pappersbruk, som höra till icke blott Sveriges, utan Europas förnämsta, blefvo anlagda genom hans försorg, och öfverallt följde ekonomisk framgång hans verk. Bekanta äro äfven hans arbeten för tillgodogörande af skogsprodukterna genom rationell kolning. På detta område har han gjort sig ett namn också som uppfinnare, i det han konstruerade och

utexperimenterade en efter honom benämnd kolugn.

Öfverhufvud låg det i Ljungbergs kynne att icke nöja sig med det nedärda, traditionella. Alltid var hans sinne öppet för nya intryck. Då det visade sig för dyrbart att i längden använda träkolsbränsle för tillverkning af billigt järn, riktades hans uppmärksamhet på möjligheterna att i Sverige tillverka kokstackjärn. För att tillvarata bergslagets tillgångar på fosforhaltig järnmalm, införde han 1891 de basiska färskningsmetoderna för såväl bessemer- som martin-tillverkning. Längre fram blef han lifligt intresserad af elektrisk malmsmältning och elektrisk stålrafinering, hvilkas betydelse för utvecklingen af vår kvalitetsjärn-tillverkning och tillgodogörande af vårt lands vattenkrafter han tidigt fick syn på. Anläggningarna på detta område äro än under utveckling, men redan nu är tydligt, att man här står inför en löfresrik framtid. Bekant är också det storartade utnyttjandet af trämassefabrikernas affallsprodukter för sprittillverkning, hvilket öppnar möjlighet för en inhemsk motorbränslefabrikation i stor skala.

Öfvan antyddes Erik Ljungbergs vidtgående sociala intressen. Vikten af en förbättrad lefnadsstandard för industriarbetarne stod tidigt klar för honom. Dessas egnahemsfråga, till hvilken han alltid knutit tanken på den egna torivan som odlingshärd, om ock i liten skala, hade städe i honom en varm främjare. Vid Domnarfvet inrättade han en teknisk skola för unga arbetare, och hvad kanske hade en jämförlig betydelse, om ock på ett annat område, en husmodersskola för arbetarnes döttrar, de blifvande arbetarhustrurna. Öfver hufvud gingo hans personliga intressen i synnerlig grad till barnen och ungdomen. Hvad han under samverkan med sin trofasta maka i detta hänseende uträttat genom främjande af skolväsendet i olika riktningar, skall sent glömmas. När den stora folkundervisningskommittén tillsattes, var det också blott en naturlig sak, att regeringen sökte och vann Ljungbergs medverkan för dess arbeten.

Äfven i en mängd andra fall anlätades Ljungbergs kraft för allmänna uppgifter. Han var extra fullmäktig vid Järnkontoret sedan 1905, ledamot af järnvägsrådet, en af Sveriges underhandlare vid ävägabrindande af de tyska handelstraktaterna 1906 och 1910, ledamot af järnvägstaxekommittén o. s. v.

Stora och välförtjänta voro de utmärkelser, som kommo Ljungberg till del både här hemma och i utlandet. Vetenskapsakademien kallade honom till ledamot år 1900, landtbruksakademien 1909. När Stockholms högskola firade sin första doktorspromotion 1909, gaf den åt densamma ökad glans genom att kalla honom till en af sina första hedersdoktorer. Han var den ende svensk, som rönt hedern att väljas til ledamot af styrelsen för Iron and Steel Institute, en utmärkelse, som för öfrigt kommit blott en enda utlänning utom honom till del.

Af Erik Ljungbergs personliga egenskaper föll väl mest i ögonen hans utpräglade plikt känsla i förening med en iderikedom, en arbetsglädje och en arbetsförmåga, som kommit endast på få människors lott. Sin ofullständiga teoretiska utbildning i ungdomen rädde han bot på genom trägna själfstudier och det var kanske icke minst denna omständighet, som gjorde honom så tillgänglig för nya uppslag. Af sina underlydande var han högt uppslätt som en upplyst, välvillig och alltid strängt rättvis chef.

E. J. LJUNGBERG I SITT ARBETS-
RUM Å BERGALID, den magnifika villan i Falun.
Efter det senaste porträttet, af fotograf B. NORDENSTEEN, Falun.

I den höga åldern af 95 år afled den 29 mars i hufvudstaden fru Maria Brattén, änka efter kommissionslandtmätaren i Värmlands län O. L. Brattén.

Efter hvad man tror sig veta skall den gamla damen en gång i tiden ha stått modell till Rik-Olas styfsinnade dotter Britta i "Värmlänningarne" liksom hennes far: Ola Olsson till den hårde storbonden Rik-Ola.

Ola Olsson, som var bosatt i Sunne socken i Värmland och där ägde gårdarne Gylleby, Helgeby och Torfnäs, förvärfvade en betydande förmögenhet genom sin skicklighet som jordbrukare och var känd som en man af den gamla myndiga storbondetypen. Hans dotter Maria, hvilken äfven

lärfärd varit af ett viljestarkt sinnelag, bosatte sig vid giftermålet med landtmätare Brattén på fädernegården Helgeby där hon kvarstannade äfven efter makens år 1874 timade bortgång. Gården såldes några år därefter och fru Brattén har sedan dess vistats hos sina barn, senaste tiden hos en i Stockholm bosatt son.

"BRITTA Å GYLLEBY",
ENKEFRU MARIA BRATTÉN.
F. 20. † 29 Mars.

Fru Brita Hagberg, änka efter den kände Göteborgsköpmannen P. A. Hagberg, afled den 7 april 62 år gammal i sitt hem i Göteborg, Alltid ömmande för nöden ägnade fru Hagberg efter sitt enda barns, en ung dotter, bortgång hela sitt varma intresse åt arbetet bland de fattiga och utöfvade här en i rikt mått välsignelsebringande verksamhet. Utom den vidt omfattande uppoffrande välgörenhet hon enskildt och i tyshet utöfvade, nedlade hon ett intresserat och outtröttligt arbete i skilda välgörenhetsföreningar. Hon har sålunda stiftat föreningen "Hjälpen", särskildt verksam för beklädandet af fattiga barn, och under de tiugufem år den arbetat varit dess ledande kraft. Äfven föreningen "Genom eget arbete", hvilken söker att bereda arbete och därmed utkomst åt äldre kvinnor, tillhörande paupres honteux, har likaledes i henne haft ett det kraftigaste stöd.

Fru Hagberg sörjes vid sin bortgång, utom af släktingar, af en talrik vänskrets, som hon genom sitt hjärtegodaväsende och sin ädliga personliga egenskaper tillvunnit sig.

Efter porträtt. Klische: Bengt Skriverman.
FRU B. HAGBERG.
F. 52 † 7 April.

D:R SVEN HEDIN VID OSTFRONTEN.

Efter fotografi.

Utskrift från Bengt Sjöförsvar

Text till bild å sid 455.

Enligt ett officiellt tyskt meddelande har *undervattensbåten U 29* ej återkommit från sin senaste expedition, ett förhållande som synes bekräfta det engelska amiralitetets uppgift att undervattensbåten den 26 mars genom engelskt förvällande gått under med hela sin besättning.

Den lidna förlusten är för Tysklands marin och folk af särskildt smärtsam innebörd. Den sänkta båtens befälhavare var nämligen den unge *kaptän Weddigen*, hvilken genom sina lysande bragder under det nu pågående kriget blifvit — vid sidan af "Emdens" oförväget tappre befälhavare — tyska flottans populäraste man. Det var Weddigen, som förra hösten med sin undervattensbåt i omedelbar följd sänkte de engelska pansarkryssarna "Aboukir", "Hogue" och "Cressy" samt sedan jämväl kryssaren "Hawke" och, efter undervattensbåtsblockadens inträdande, ett stort antal engelska handelsfartyg. Äfven från engelskt håll har Weddigens sjömannabragder vunnit erkännande, och man har beklagat, att det icke varit möjligt att rädda den tappre fienden.

Det österrikiska krigspreskvarteret meddelar, att vår berömda forskningsresande *d:r Sven Hedin* d. 1 april anlände till arméöverkommandots förläggningsplats och mottogs af generalstabschefen samt påföljande dag af fältmarskalken ärkehärtig Fredrik och ärkehärtig Karl Frans Josef. På fältmarskalkens inbjudan begaf sig *d:r Hedin* den 3 april till fronten för att bevittna de där pågående krigshändelserna.

Den nye öfverbefälhavaren öfver de allierade flottorna vid Dardanellerna, *konteramiral John Michael de Robeck* har ett alldeles särskildt intresse för oss i Sverige. Den engelske amiralen tillhör nämligen den svenska friherrliga ätten Fock. Landshöfdingen friherre J. C. Focks äldste son Jakob Henrik bosatte sig i England och baroniserades där under titel och namn af *baron de Robeck* (efter Kinekullegodset Råbäck) och en sonson till denne är amiralen, hvilkens äldre broder är den engelska grenens hufvudman.

Amiral de Robeck är född 1862, ingick vid engelska flottan 1875 inom hvilken han 1911 avancerade till konteramiral. Blef 1912 "admiral of Patrols", d. v. s. befälhavare öfver hela den torpedbåtsstyrka som tillhör kustförsvaret i krig.

T. v.: Vi hafva från Tyskland erhållit vidstående förträffliga bild af D:R SVEN HEDIN, vår berömda forskningsresande, senast franträdande såsom skildrare af krigshändelserna vid Västfronten från den tyska sidan. F. n. vistas d:r H. vid Ostfronten hvarifrån krigsskildringar i sinom tid äro att vänta.

DEN NYE ENGELSKA ÖFVERBEFÄLHAFVAREN ÖFVER DE ALLIERADE ESKADRARNE VID DARDANELLERNA, AMIRAL J. M. DE ROBECK, af svensk harkomst.

SVENSKMANNASINNE.

AF CARNEGISTYRELSEN BELÖNADE HJÄLTEDÅD.

Carnegiestiftelsens styrelse har vid sitt första sammanträde för året tillerkänt, för utiörda räddningsbragder.

Foto. Carl Larsson, Gefle.

HEDVIG ERLANDSON, GEFLE, 15 ÅR, räddade i juli 1913 en 2-årig flicka (synes å bilden) från att öfverköras af bantåg.

belöningar till fem personer, däraf fyra ungdomar i 13—15-årsåldern.

Gunhild Bergström, Trollhättan, 14 år, som i juli förra sommaren med uppjudande af sina yttersta krafter räddade en 4-årig gosse från att drunkna, har som belöning härför erhållit ett silfverur med inskription.

Hedvig Eriandson, Gefle, 15 år, som i juni 1913 med största lifsfara för sig själf räddade en 2-årig flicka, hvilken lekte på ett järnvägsspår, från att krossas under det framrusande tåget, har tillerkänts ett guldur samt 1,500 kr. till yrkesutbildning vid handelsskola.

Per Olof Skoglund, Fritsla, 13 år, som förra hösten under liknande förhållanden och med egen lifsfara räddade en äldre man från att öfverköras på Fritsla station, har erhållit ett silfverur och

Foto. Espelund, Fritsla.

PER OLOF SKOGLUND, FRITSLA, 13 ÅR räddade i nov. 1914 en äldre man från att öfverköras af bantåg.

Foto. Wall, Trollhättan.

GUNHILD BERGSTRÖM, TROLLHÄTTAN, 14 ÅR, räddade i juli 1914 en 4-årig gosse från drunkning.

1,500 kr. för utbildning i snickaryrket.

Ånkan *Johanna Kristina Björk*, Gässinge socken, Södermanlands län, 50 år, räddade i nov. 1914 en arbetare-hustru, som gått ned sig på svag is från drunkning och var därvid i fara att själf omkomma. Hon ådrog sig vid tillfället svåra skador, hvilka anses komma att för framtiden ned-åta hennes arbetsförmåga. För sitt visade själfopoffrande mod har hon tillerkänts en silfverbägare med inskription, 100 kr. som sjukhjälp och ett årligt understöd af 150 kr.

Martin Mattsson, Klöfsjö socken, 15 år, hvilken i okt. förra året räddade en 7-årig flicka från att drunkna har som belöning härför fått mottaga ett silfverur samt 750 kr. som bidrag till utbildning i snickaryrket.

ETT CARL XII:s-MINNE I YSTAD.

Foto. Marcus, Ystad.

KEMNERSKA Huset MED DESS NYUPPSÄTTA MINNESTAFLA.

Ystad den gamla stapelstaden vid Skånes sydkust, hvars anor gå tillbaka till medeltiden, rymmer inom sig ett stort antal intressanta äldriga byggnader, till hvilka i många fall historiska ninnen äro knutna. Bland dessa historiska byggnader har i dagarne kunnat inrangeras äfven det från 1500—1600-talet stammande Kemnerska korsvirkeshuset vid St. Västergatan sedan det genom forskning af den framstående kulturkännaren professor Stille i Lund klarlagts att konung Karl XII vid tvänne tillfällen där haft sin bostad. På förslag af Ystads fornminnesförening har ägaren till den ifrågavarande byggnaden disp. Kemner låtit å densamma uppsätta en tafla med angifvande af konungabesöket.

Till bild å sid. 455.

Den tyske hjälpkryssaren "*Prinz Eitel Friedrich*" som i början af mars inlöpte i Newport News, Nordamerika, för att kola och reparera, har nu låtit internera sig. Orsaken torde vara att söka dels i ammunitionsbrist dels i den väl oöfverkomliga svårigheten att smyga förbi den engelska örlogsskader, som legat på vakt utanför hamnen. "*Prinz Eitel Friedrich*" har under hösten och vintern i Stilla hafvet och Atlanten med betydande framgång bedrifvit jakt på handelsfartyg, tillhöriga ententemakterna. Vid ankomsten till Newport News medförde den som fångar officerare och manskap från tre franska, ett ryskt och tre engelska fartyg, som sänkts.

Kryssarens befälhavare är korvettkapten Thierichens.

MINNESTAFLAN.

SVENSKA LÄKARSTUDIER FRÅN KRIGET.

Efter fotografien.

DE TRE FÖRSTA BILDERNA FRÅN RESERVEHOSPITAL I. I WIEN: Öfverst t. v. synns prof. Cieszynski (1) och tandläkaren Gomer Sandberg från Sköfde (2), t. h.: Matning af sårad medelst slang. Därunder en bild från middagsbordet.

Nederst t. h. HERR L. P. BORGGREN-FRANK, f. d. Malmöbo, som för utmärkelse i slaget vid Soissons tilldelades hedersledamot-skap jämte förtjänstmedalj af franska Röda Korset vid hvilket han ingick som frivillig.

Tandläkaren dr Gomer Sandberg i Sköfde har i dagarne återkommit från en sju veckors studieresa till Berlin och Wien. Dr S. är den enda utsända svenska tandläkare, som direkt deltagit i sjukhusarbete. Han har som frivillig läkare arbetat på afdelningarna för käkskador vid några sjukhus i Wien och det är ifrån ett af dessa, som ofvanstående bilder äro tagna. Käkskadorna tillhöra kanske de vanligaste blesyrerna i detta löpgrafskrig och framför allt är det skador i underkäken som förekomma till behandling. Skador i öfre delen af ansiktet medföra vanligen döden. De österrikiska tandläkarna äro äfven utbildade som våra svenska kirurger och denna utbildning har kommit väl till pass vid de ofta nog ytterst komplicerade fall, som här föreligga. Dr S. kan icke nog uppskatta de erarenhetsrön han gjort i Wien och beklagar blott,

att vi i Sverige sko'a vara så föga förberedda inom denna speciella del af sjukvården i händelse af krig.

*

Bland de svenskar som under kriget träd i Frankrikes tjänst är äfven en ung Malmöbo herr L. P. Borggren-Frank. Han begaf sig vid krigsutbrottet till Frankrike, där han vann inträde i Röda korset. Under det blodiga och för fransmännen olyckliga slaget vid Soissons förde den unge svensken sin ambulansvagn ända fram i skyttelinierne, där tusentals sårade väntade på hjälp. Sedan de sårade inlagts i vagnen gick färden tillbaka öfver en bro, mot hvilken tyskarne riktade en våldsam eld. När vagnen sjunde gången gjorde den vådliga färden stod bron i lågor. — Hr Borggren-Frank tjänstgör f. n. som "officer actif" vid Röda korset i Biarritz.

DEN TYSKE SJÖHJÄLTEN, KAPTENLÖJTNANT OTTO WEDDIGEN, SOM OMKOMMIT JÄMTE BESÄTTNINGEN Å UNDERVATTENSBÅTEN U:29. Foton togs i Hamburg omedelbart efter krigsutbrottet då den unge officeren firade sitt bröllop. T. h: DEN SISTE ÖSTERRIKAREN LÄMNAR PRZEMYSL INNAN KAPITULATIONEN. Flyglöjtnant Stanger lämnade fästningen i sin flygmaskin under sprängandet af fästningsverken och kanonerna omedelbart innan fästningen gaf sig till ryssarne.

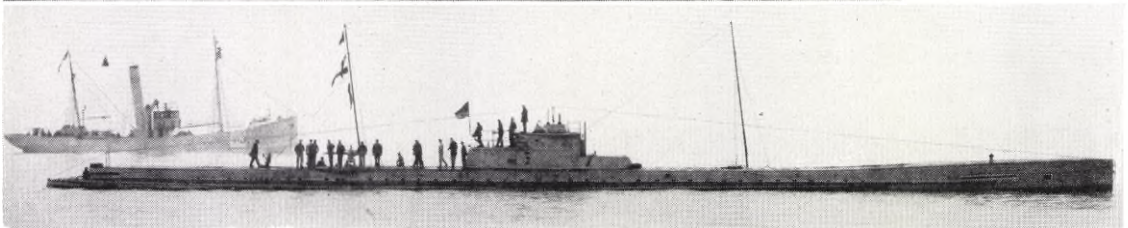
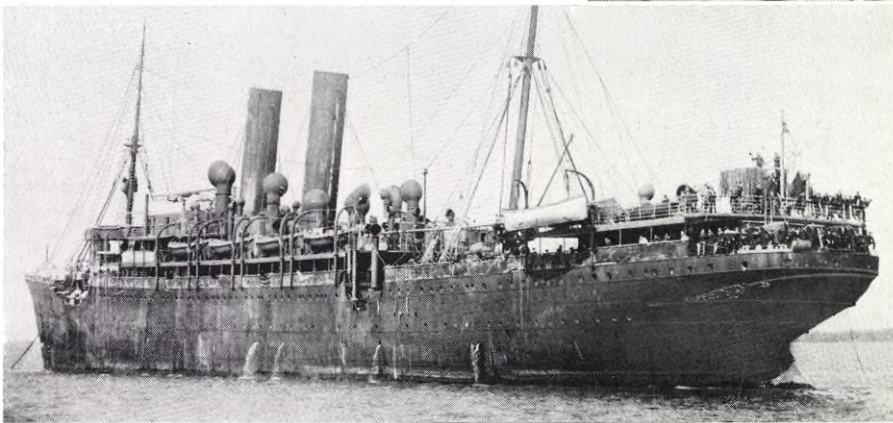

DEN TYSKE ÄFVENTYRSKRYSAREN "PRINZ EITEL FRIEDRICH" I NEWPORT NEWS:

En bild visar maka och barn till kaptenen å den sänkta amerikanske ångaren "William P. Frye".

Bilden härvid visar kryssaren där den låg förankrad. — Den kommer nu af brist på väntad hjälp ické att löpa ut utan interneras.

Text å sid. 453.

NÄR DEN TYSKE UNDERVATTENSBÅTEN U:29 SIGNALERADE "STOP" TILL HOLLÄNDSKE ÅNGAREN "BATAVIER 5". En märklig fotografi som visar de nya undervattensbåtarnes oerhörda längd. (Text å sid. 452).

SENASTE KRIGSBILDER FRÅN SKILDA HÅLL.

1-3. DE FÖRSTA FOTOGRAFIERNA EFTER DE VÄLDSAMMA STRIDERNA VID NEUVE CHAPELLE, där engelsmännen vunno betydande framgångar, om också med ohyggliga förluster särskildt i officerare. 1. Sårade från striderna anlända till England. 2. Indiska trupper intaga en välförtjänt middag efter slutat strid. 3. En bild från förödelser i byn. Engelsmännen säga sig ha använt 350 kanoner mot en front af endast omkring 3000 meter

4. DEN BERÖMDE FRANSKE FLYGAREN PÉGOUD, har varit till stor nytta för sitt land och för sina tjänster blifvit vederbörligen dekorerad

5. TYSKA FÅNGAR I NEUFMONTIERS VID MEAUX bland franska soldater i tyska hjälmar. Endast den andre, femte och sjunde från vänster äro tyskar, de öfriga äro fransmän.

6. GENERAL ALEXEJEW, den nye högstkommenderande öfver ryska armén vid ryska nordvestfronten. General A. har efterträdt general Russki

7. EN TYSK FÖRSTA FÖRBANDSPLOTS i en polsk bondgård där vän och fiende röna samma omsorg. Hvarje tysk soldat förstår anlägga ett första förband.

8. EN FÅNGEN 15-ÅRIG RYSK FRIVILLIG SOLDAT. Han gick ut i kriget af nöd då hans fader är soldat och modern flytt från hemmet.

EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER,

SPRÄNGSKOTTET.

FÖR HVAR 8 DAG AF **HUGO ÖBERG.**

AN var begåvad och ärelysten, en fullt modern ung ämbetsman med både juridisk examen och kärleks-äventyr bakom sig. Framför sig hade han en nästan matematiskt säkerställd karriär mot samhällets högre äreställen.

— Endast ett fattades honom ännu — en förmögenhet, tillräckligt stor att med en världskrigsmörsares kraft och räckvidd rasera murarna kring de mondäna lifscentra, hvilkas besittning syntes honom som toppvillkoret för en värdig tillvaro.

En stark stilkänsla afhöll honom dock från risken att forcera sina uppsåt. Han hade ännu inte fyllt de trettio och njöt sorglöst af sitt fria ungarlifslifs alla möjligheter. Hans hälsa var utmärkt, hans psyke klart som kristall. En förträfflig dansör och slagfärdig resonör hade han dock tillräckligt karaktärsdjup för att alltid verka ny, intressant, vederhäftig. Kvinnor eftersträfvade honom och män respekterade honom. Men ingenting tycktes mer än för ett ögonblick få honom att darra under den unga världsmannens eleganta maskeradkostym, den han bar som en naturlig hud. Och de få ögonblick, när han darrade på lifsgreppet, voro endast hastigt övergående anfall af en viss ledsnad, strömmens slocknande af brist på motstånd ...

Så kom världskriget. Och på en gång skakades han i sina grundvalar af detonationerna från kontinentens oerhörda slagfält. Likt en seismograf vibrerade han, där han satt på sitt arbetsrum långt uppe i det neutrala landet i norr. Alla hans karriärbegrepp ramlade som lerhus vid en jordbävning. Ämbetsmannens gärning syntes honom plötsligt likgiltig och meningslös, fikandet efter rikedom vid en skön societetsvarelse sida den gråaste bland lumpenheter och hans själsäkra ungdoms sorglösa rad af solskensdagar ett blekt parasitlif i unken skugga. Några veckor plågades han, så tog han sitt parti och anmälde sig som frivillig på en främmande legation. Man tackade, men behöfde ingen hjälp, hade mer än tillräckligt af krigsdugligt folk.

Det var en svår missräkning, nu återstod bara att hoppas på eget lands inblandning i det stora världsdramat. Men någon sådan tycktes inte bli af i första taget, det var bara att resignera, hur bittert det än kändes. Att på en gång se sig ställd utanför, strandad, en man, som trodde sig glida fram midt i lifvets stora härliga strömfåra! Ledsnadens darningar inne i medvetandets lönlige schakt ökade i intensitet, höggo som bett och grodde ihop till en sammanhängande spleenvärk, som aldrig släppte ...

Ett halfår innan kriget bröt ut, hade de fått en ny maskinskrifverska uppe på hans afdelning i ämbetsverket. En liten, välväxt brunett med regelbundet, intelligent ansikte, smakfullt enkla toaletter och ett mjukt korrekt uppträdande. Hon skötte sin syssla exemplariskt, var förbindlig utan minsta anstrykning af slaveri, konverserade öfver teater, litteratur, dans med ett välgörande lugn och en träffsäkerhet, som förbluffade.

Han började intressera sig för henne, vädrande ett äventyr. Hon var söt, mycket söt. Det artade sig till flirt.

Några veckor gingo. Nej, hon var inte söt, hon var vacker. En raffinerad liten kvinna, en verklig klenod. Jag tror jag är kär igen, sade han sig, be-

lätet småleende åt den gamla, evigt nya sensationen.

Åter veckor. Den lilla var helt enkelt bedärande. Han erfor ett starkt begär att ta i henne, kyssa henne. Fick svårt att tala med henne i korrekt ton, ty han måste göra våld på sig för att inte rotna. Jag är visst förälskad på allvar, sade han sig. Det är ju nästan löjligt, hon visar inte ett tecken till närmande.

Det tog till, då drog han sig tillbaka. Antingen öfvervinner jag det eller kommer hon fram, resonerade han. Men intetdera skedde. Han började förlora sin säkerhet, det märkte han med en viss rädsla. Tyckte, att man skrattade åt honom. Nej, det fick inte ske!

Han kastade in på ett gammalt spår, en rik och vacker societetsflicka som han råkat på en dansafton hos Pinet. Fick snart färska slag, men fann föga behag i dreivet, ty känslorna voro på annat håll. Allting syntes honom ledsamt, utom hon, den lilla, som han inte kom ur fläcken med. Hon med de kloka ögonen, den fylliga munnen och snö-klockans figur! Hvilken mjuk gång hon hade, han såg henne framför sig i hvarje ögonblick. Bedrog han sig eller hade inte hennes höfter blifvit ett grand yppigare på sista tiden? En 22-årig kvinna i sin fräschaste blomning! Hvilken liten retunge, aldeles oätkomlig! Aldrig en blick, som förrådde en ömmare känsla, ett hemligt förstående af hans tysta älskarhyllning under resonörens konversation! Hvad ville hon då, önskade hon en formelig kärleksförklaring, ett vulkaniskt utbrott, ett förpliktande frieri? Nej, förr bet han benet af sig som räfven i sax!

En dag föll det honom in, att hon helt enkelt var upptagen. Hvilken äsna jag varit! tänkte han och blef aldeles kall. Gick på Pinet och dansade med societetsflickan igen.

Så kom sommaren med semester och sedan — världskriget.

Snöintern hade varat ett par månader, när han en kulan morgon kom gående på väg till sitt ämbetsverk. En högväxt, mager gestalt i elegant lifrock och cylinder. Ett smalt, slätrakadt rasansikte med närsynt blick genom guldbågad pincené och något sarkastiskt, fruset kring den känsliga munnen. Den något lutande överkroppen i lätt svikt som en grubblande diplomat.

Men denna korrekta, förfina företeelse i stråkvägens vimmel gick med tankarna stelt upptagna af en enda föreställning: världskrigets tappra soldat i sin frusna skyttegraf. Det är han, som lever i nuets centrum, vi alla andra är bara påmålade kulisser!

— Se upp där! varnade en skroflig stämman plötsligt ute i gatan.

Han hejdade sig och såg en sprängkarl med röd flagga stänga af trafiken. Borta på en tvärgata aldeles bredvid sysslade några dystra figurer kring en liten bergknalle.

Han stod likgiltigt och stirrade framför sig genom pincenén. Hörde röster och steg bakom sig i den lilla kö af stoppade, som höll på att bilda sig. På en gång spratt det till i hans inre. Det var hon, som nu kom där bakom och strax skulle nödgas stanna! Henne, som han nu på ett halft år knappast talat med! Nu stod hon stilla aldeles intill honom, han kände hennes närvaro som en elektrisk ström genom hela kroppen. En het flod af glädje steg först till hans hjärta, sedan upp i hans huvud, så att kinderna brände till.

Nu skall jag skrämma henne! tänkte han lekfullt och blundade ett ögonblick. Hans läppar rörde

sig sakta för att släppa fram hans hemlighet, och i det han långsamt vred hufvudet åt sidan, sade han lågt:

— Jag älskar er!

Där stod hon, han visste ju att det var hon. Men om hon hört hans ord i denna situation på gatan kunde han inte se af hennes min. Ett ögonblick skiftade hennes lilla fina ansikte färg, men i nästa nu var hon sig lik, lugn som alltid.

— God morgon! sade hon med sin vackra, dämpade röst. — Står ni här också?

Han slog upp blicken full och stark, så det blänkte till bakom pincenéglasen.

— Ja, här står jag och kan inte annat! log han vemodigt och tillade: Ni hörde ju hvad jag sade, fröken?

Hon darrade bestämdt på rösten, när hon efter en liten paus svarade:

— Nej, jag vet inte — jag — hvad sa' ni?

Ännu en gång blundade han och mumlade med ett nästan saligt leende:

— Jag sa' att jag älskar er!

Hennes ansikte skiftade åter färg, ännu mera påtagligt än nyss, bysten häfde sig våldsamt under den lilla pälskoftan och hennes läppar rörde sig med ett litet krampaktigt smil af välbehag.

Ingen af de bakom stående hade hört de två's repliker, allas uppmärksamhet var riktad på den väntade sprängningen.

Han vred åter hufvudet rätt fram, och hon stod tyst bakom hans rygg, oroligt flyttande sina små fötter.

Då dånade plötsligt ett fruktansvärdt sprängskott som om hela trakten rämnat, ett moln af små och

stora stenar yrde tvärs öfver passagen, och så följde ett skri af fasa från folkskockarna på ömse sidor om flaggkarlarnes fria plats.

Som kanonkulor hade små stenar sprutat upp mot fasaden midt för tvärgatan och krossat en massa fönster. Några större bumlar lågo strödda på trottoaren, sedan de krossat en port och bucklat till ett par järnluckor för källarvåningen. Den ena flaggkarlen låg stupad med blodigt hufvud, och borta på själfva sprängplatsen i tvärgatan skrek man efter hjälp.

Men framför den unga kvinnan sjönk mannen i den eleganta lifrocken och cylindern ner på knä och slog raklång i rännstenen med båda benen krossade. Hans rock var smutsig i bringan och från hans ena tinning rann blod.

Af köen bakom trängdes den unga kvinnan likblek af ångest fram på knä bredvid den stupade.

— Ambulansen! Ambulansen! ropades det här och där.

Hon stirrade på mannen, som för en minut sedan sagt att han älskade henne. Hvad skedde omkring henne visste hon inte, bara såg på honom, där han låg med öfverkroppen utåt gatan.

Plötsligt delade sig hopen, poliser banade sig väg fram och grepo tag i kroppen framför hennes knän.

Då öppnade han ögonen och trefvade omkring sig med båda händerna. Såg dunkelt gatans grå snöbark och kände hårdt omkring sig.

— Skyttegravnen — äran — älskar — dig.

Så föll han åter samman. Borta i gatan hördes ambulansen klämta...

VÄRLDSKRIGET.

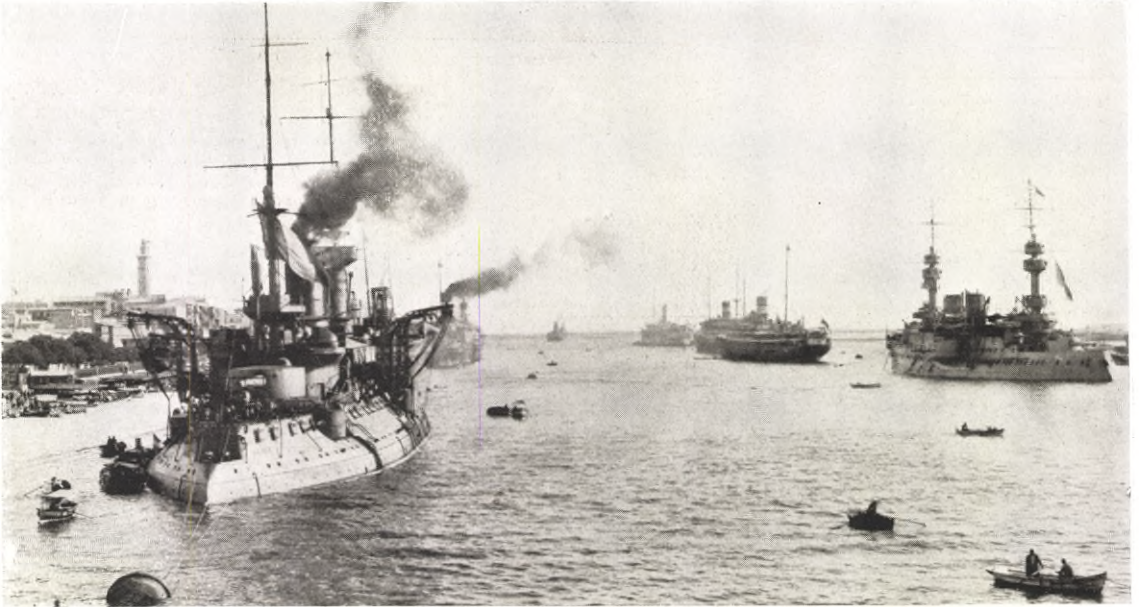
Under världskrigets *trettiosjätte* vecka har uppmärksamheten framför allt tagits i anspråk af den tydliga forcerade offensiv, som därunder igångsatts af de allierade fransk-engelska stridskåderna på den västra krigsskådeplatsen.

I virrvarret af uppgifter från de olika högkvarteren är det ej lätt att finna sig till rätta. Vid första påseendet förefaller det närmast som om man hade segrat på båda sidor och som hade motpartens alla ansträngningar till ingenting tjänat. Man känner till hvad detta innebär: hvarje egen framgång noteras, hvarje fiendens motgång likaså, medan de egna motgångarna samvetsgrannt förtigas. Det finnes emellertid knappast någon anledning att be tvifla riktigheten i stort sedt af den sammanfattande franska rapport som utfärdades den 9 April. Enligt densamma hade fransmännen på fronten nordost och öster om Verdun på en bredd af 20 km. vunnit terräng till 3 km. djup, (alltså ett område af något mer än en half kvadratmil), besatt de höjder som behärskade floden Orne, samt intagit orterna Gussainville och Fromezoy. Vidare uppgifva fransmännen sig ha på höjderna vid Meuse och Eperges eröfrat nästan hela den starka ställning, tyskarne dittills hållit besatt på den höjdsträckning, som behärskar Combres. Längre i söder, i närheten af St: Mihiel, skola de ha eröfrat hela området sydväst om Aillyskogen. Och slutligen säga de sig ha i södra Woevre mellan Mort-Mare och Le Prêtre skogarne eröfrat ett område om 3 km. bredd på en längd af 7 å 8 km. samt fråntagit tyskarna byarne Fay-en-Hay och Regnieville.

Men om fransmännen sålunda haft framgångar, synes det lika otvetydigt kunna utläsas ur de tyska rapporterna, att dessa framgångar ingalunda mot-

svarat hvad som åsyftats, och man frågar sig ovillkorligt, hvar det skall sluta för Frankrike, i fall hvarje kvadratkilometer fransk och belgisk jord skall återköpas med lika dryga blodsoffer, som den nu vunna terrängen tydliga kraft. Som ett tecken till tyska motgångar få måhända uppfattas de nervösa beskyllningarna från detta håll mot fransmännen att ha anlitat projektiler, innehållande dölvande gaser, och dumdkulor. Till nervositetssymptomer har förut plägat höra räkning af fångarne och en sådan har ej heller uteblifvit nu. Inalles befinner sig i tysk fångenskap: af fransmän 3608 officerare och 238,496 underofficerare och menige; af belgier 647 och 39,620 resp.; af engelsmän 520 och 20,307; af ryssar slutligen det oerhörda antalet af 5,140 officerare och 504,210 menige.

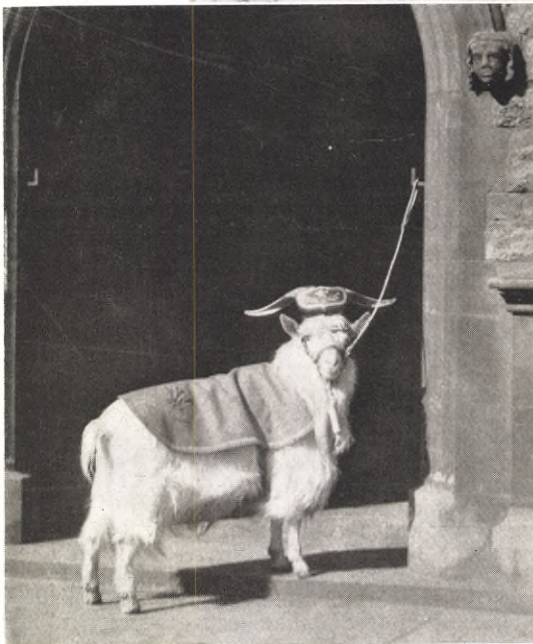
På den östra krigsskådeplatsen synas några större förändringar i ryssarnas och tyskarnas inbördes ställningar icke ha ägt rum. Skulle det till äfven tyrs vara det inträdda tövädret, som här föranledt terrängsvårigheter, hvilka bragt striderna att i hufvudsak afstanna? Däremot kan det väl knappast be tviflas, att österrikarne ytterligare fått vika tillbaka för de i Karpaterna framträngande ryssarna. På onandagen framställdes denna österrikiska reträtt af Wien-tidningarnas krigskorrespondenter på följande sätt: "Den ryska offensiven, som i början i synnerhet var kännbar genom det tryck, som vid Duklapasset utöfvades mot västra flygeln af vår Karpatfront blef efter hårda strider och efter oundvikliga, men oväsenliga terrängförluster häjdad. Ryska genombrytningsförsök mot våra ställningar på linien Zbero—Sztropko—Laborecz misslyckades fullständigt och tillfälliga anfallsrörelser ha slagits tillbaka. Ett starkt ryskt tryck gjorde sig emel-

1. ENGELSKA OCH FRANSKA KRIGSFARTYG ESKORTERA TRUPPTRANSPORT-ÅNGARE FRÅN PORT SAID, DÄR FOTON ÄR NYLIGEN TAGEN.

2. TYFUSEPEDEMIE I SERBIEN. AF FARSOTEN ANGRIPNA SOLDATER FÖRAS TILL DE ÖFVERFYLLDA SJUKHUSEN FRAMFÖR HVILKA DE MASSTALS FÅ INVÄNTA SIN TUR.

Efter fotograf. "GETTER FÅ EJ MEDTAGAS". En engelsk "regementsget" lämnas utanför kyrkan under högmässan.

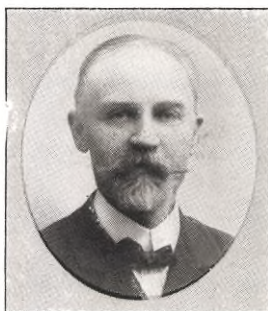
I PAPPAS SOLDATPÅLS. En engelsk soldat som vid sin afresa till fronten lämnade en nyfödd återfinner en präktig baby vid sitt påskbesök.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data här nedan

C. M. LAMBERG.
F. d. fördelningsläkare.
Göteborg. — 70 år 12 April.*

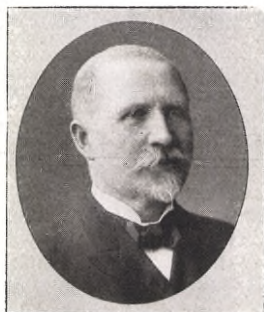
A. H. F. LUNDQUISTER.
Stausläkare. — Skövde
55 år 15 April.*

C. J. F. M. LILLIEHÖÖK.
Professor. — Stockholm
55 år 14 April.*

C. DELIN.
Pro essor. — Stockho'm
50 år 15 April.*

A. P. A. DALIN.
Undervisningsråd. — Sthln.
60 år 5 April.

C. M. OLDIN.
Rektor. — Landskrona.
60 år 7 April.*

F. ENBLOM.
Major i V. o V.-byggn-kår n
Stockholm. — 50 år 17 April.

J. O. H. NYSTRÖM.
Kapten. — Göteborg.
50 år 2 April.*

E. ELERS.
F. d. Mejerikonstulent — Stock
holm 50 år 12 April.*

P. P. LUNDH.
K Hoffotograf — Höganä.
50 år 14 April.

CARL LAMBERG Stud.-ex. 63, med. lic och legit läkare 72; t. f. underkirurg v. Serafimerlas. 72, t. f. stadsläkare i Enköping 72—73, t. f. sundhetsinspektör i Göteborg 74—76, distr.-läkare därstädes 77—94. Andre bat läkare vid Göta Art.-regte 81, genomgick militärläkarekursen 86, förste bat.-läk. v. Göta Art. 89, regementsläkare v. Bohusl. regte 93, vid Första Göta Art.-regte 95, fördeln.-läkare i 3. arméfördeln. 98—14. Ledamot af stadsfullmäktige i Göteborg sedan 95, led. af och ordförande i styrelsen för Allm. och Sahlgrenska Sjukhuset 93—10, ordf. i Helsingborgs-nämnden sedan 94. Styr.-led. i Brand- och Liförsäkr. a. b. Svea sedan 08. Led. af K. Vet och Vit samh i Göteborg.

ADOLF LUNDQUISTER. Stud.-ex. 82, med. lic 95, stadsläkare i Skövde sedan 03. Led. af helsov.-nmd, kyrko- o. skolråd.

FREDRIK LILLIEHÖÖK. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 86, prakt. i utlandet 85—93, konstruktör v. Förenata stat örlogsvär i Brooklyn 89—93; ex. lär. v. Tekn. högsk. 93—98, lektor i skeppsbyggn.-lära der 99, professor sedan 11; sedan 12 förestånd. i dess fackskola f. skeppsbyggeri.

CARL DELIN. Stud.-ex. 84, fil. lic. 92, fil. dr. 93, docent i matem. vid Lunds univ. 93—1900 o. i romersk rätt der 05—07, docent i rom. rätt v. Stockholms högskola 07, professor i rättshist. o. rom. rätt der sedan 09.

CLAES OLDIN. Stud.-ex. 76, fil. kand. 79, lärov. adj. 88, rektor i Landskrona sedan 89. Stadsfullm. i Landskrona sedan 92, led. af helsov. nmd. 90—14, led. af styr. f. flickskolan 01, ordf. sedan 14, inspektör f. föreläsn. fören. sedan 97. Hed. led. af Blek. nation 90, af Helsingborg-Landskr.-na nation. 06.

JOHN NYSTRÖM. Stud.-ex. 81, afg. fr. Tekn. högsk. 83, kapten i V. o. V.-byggn. kåren 02. Afd. ing. v. Göteborg-Borås jernv. byggn. 92—95.

baning. i Vestervik 96, verkst. dir. f. Vestergötl.—Göteborg jernv. a.-b. 97. Stadsfullm. i Göteborg 06—10, led. af hamnstyr. 14, led. af K. komm. f. omorg. af K. jernv. styr. Styr. led. i Sv. jernv. fören. Sv. jernv. arbetf. fören., Ensk. jernv. pensionskassa.

EBBE ELERS. Genomg. tekn. lärov. o. Alnarps landtbl. inst. samt högre mejeriskola, mejerikonstulent i Geileb. län 89—08; sedan ett tiotal år utg. af tidn. "Hemmansägaren" o. innehar en omf. grosshandelsaffär m. landtbl. förnödenheter.

JOHAN DAHLBERG †. Anst. å brukskontor, delegare i Graningeverkens a.-b. 69, dess disponent 91 t. in på 1900 talet. Deputerad i Jernkontoret o. i Allm. hypoteksbanken, led. af Norrlands hypoteksförenings direktion, led. af styr. f. Sundsvall-Nylands ångb. a.-b., led. af styr. f. Hernösand.-Solle teå jernv. a.-b., hufvudmen i Hernösands sparbank samt revisör i ett stort antal större verk. Led. af Riksd. A. K. 89—94 samt (5. af F. K. 94—03. På sin tid led. af bankotsk.

THEODOR LUNDGREN †. Var på sin tid en af Strömstads mest framstående och driftigaste köpmän: handlande, skeppsredare o. tobaksfabrikör. Mångaårig ordf. i dess stadsfullmäktige, led. af ett flertal af stads komm. inr. ländstingsman 70—09, de senare åren dess v. ordf. Led. af Riksd. A. K. 81 o. 98—02. Dansk, nederländsk o. engelsk v. konsul.

CHRISTIAN HULTMAN †. Stud.-ex. 61, landskont. i Örebro 64, kr.-länsman i Lindes o. Ramsbergs bergsl. 69, rådmän i Lindesberg 73; häradskr. 93—07. Ordf. i hushålln.-sillet skapare af Lindesbergs brandkår, erh. 98 Ståd. allm. brandst.-bol. guldmedalj. Innea. länets Hushålln.-sällsk. guldmedalj. Samma dag och med endast några timmars mellanrum bortgingo rådmän Hultman och hans maka.

J. P. DAHLBERG †.
Brutsegare. — H. inösand.
F. 43. † 27 Mars.*

O. G. ANDRÉN †.
Disponent. — Ekeby brüt.
F. 54. † 28 Mars.

* Data å föreg. sida.

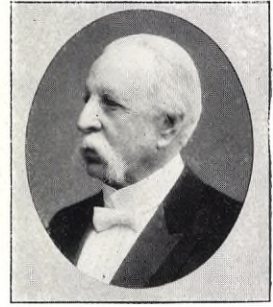
C. L. SILFVERSVÄRD †.
F. † Kansliråd. — Stockholm
F. 27. † 1 April.

W. T. LUNDGREN †.
V. Ko. sul. — Strömstad.
F. 37. † 7 April.*

A. C. HULTMAN †.
Fru — Lindesberg.
† 30 Mars.

C. HULTMAN †.
Rådman. — Lindesberg.
F. 39. † 30 Mars.*

Fort. fr. sid 459.

lertid gällande mot vår center, som särskildt med den del af fronten, som sträckte sig fram mot Baglrod, erbjöd möjlighet för anfall af öfverlägsna massor icke blott i fronten utan äfven på flankerna. Dessa strider, som ställde nästan öfvermänskliga kraf på våra trupper, bestodo af en serie försvarsstrider i därvarande bergiga näjd, som ständigt erbjöd tillfälle att intaga nya ställningar. Oaktadt fienden erhöll betydande förstärkningar, däribland hela belagringsarmén från Przemysl, förmådde dock våra trupper fördröja den kraftiga offensivens framsteg, så att vår stridslinje efter två veckors häftiga strider fortfarande stod på galiziskt område och slutningen bortom hufvudkedjan, under det att ryssarna efter vår senaste offensiv skyndade att förlägga sin kampfront till sin egen sida af Karpaterhöjderna. Först nu har denna del af fronten, särskildt till följd af trycket från Lupkov mot vänstra flygeln dragits tillbaka till en ny god försvarsställning, hvarigenom åstadkommits bättre kännning med högra flygeln, liksom möjligheten för flankanfall synes afvärd.

Under påskdagarna synas österrikarna ha i stort sedt häfdat denna ställning, men "slaget i Karpaterna" fortsätter alltjämt under det hänsynslösaste offerande af människolif från ryssarnes sida. Enligt senaste Petrograd-rapporter ha ryssarne i sin hand hela den hufvudbergskedja, som sträcker sig från Regetowo till Wolossate (öfver 117 km.) med undantag af en höjd söder om Wola Mickowa.

På Balkan-halfön såg det i början af veckan ut. som om nya komplikationer skulle tillstöta på grund af bulgariska och serbiska friskarors sammanstötningar på gränsen. Senare meddelanden visa emellertid, att Bulgarien gjort allt hvad på det ankommer för att upprätthålla neutraliteten, i det att friskarorna redan första dagen afväpnats.

Till sjöss har det upprörande undervattenskriget fortsatt, medan de stora slagskeppen fortfarande hålla sig undan. Den tyska U 29:s undergång bekräftas från tysk sida. Turkarne ha förlorat sitt enda större artilleriartyg, kryssaren Medjidje. I de turkiska farvattnen har det annars varit jämförelsevis tyst och med den fortsatta aktionen mot Dardanellerna har fått anstå. Det ser ut, som om man här vore sysselsatt med att ordna för landstignings-trupper. Af sådana hålles i hvarje fall en betydande fransk kår under befäl af general d'Amade i beredskap i Egypten.

Den amerikanska noten med anledning af Englands åtgärder till sjöss offentliggjordes den 5 april.

Det visade sig, att den var hållen i en synnerligen fredlig och tillmötesgående ton. I noten uttrycktes en förväntan, att vid det praktiska genomförandet af de brittiska bestämmelserna, hvilka skulle kränka de neutrala rättigheter, i fall de strängt genomfördes, lämpliga ändringar skulle företagas och att amerikanska handelsfartyg, som voro på väg till eller från neutrala hamnar, icke skulle hindras i sin seglats, så vida de icke medförde kontriband eller varor bestämda för eller kommande från hamnar inom det fiendtliga område, som beröres af blockaden.

Sverige har under den gångna veckan varit utsatt för ett synnerligen groft öfvergrepp från tysk sida, i det den det stora Broströmska rederiet tillhöriga ångaren "England" på resa mellan två svenska hamnar med last af majs och kli i Östersjön uppbagts och införts till Stettin, där tyska marinministeriet gifvit order om lastens lossande under förevändning att söka efter krigskontriband. Saken förbättras icke däraf, att en del af lasten synes ha varit såld till tyskar och att uppbringningen alltså torde vara afsiktligt anordnad för att kringgå det af svenska staten utiärdade exportförbudet. Åtgärden, för vårt land synnerligen kränkande, kan endast förklaras af det nödläge i afseende på lifsmedel och foderämnen, hvari Tyskland befinner sig, ett nödläge i själfva verket vida hårdare än man i Sverige gör sig en föreställning om och hvars hotande beskaffenhet snarare än någon tror kan blifva en betydelsefull fredsfaktor att räkna med, hälst om värbetet skulle försenas och den nya skörden sålunda fördröjas.

England har uppbringat Grängesbergsångaren "Sir Ernest Cassel" på resa från Narvik till Rotterdam.

Porträtt till Veckans Porträttgalleri böra vara af **möjlighet sena datum** för att införas

Uppgifter till porträtt böra ansluta sig till frågoformulär från redaktionen. Särskildt påpekas nödvändigheten af att **alla förnamn angifvas, med tilltalsnamnet helt utskrifvet och understruket.** Förbiseende härutinnan utesluter biografi.

Porträtt och biografi införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaderna.

Amatörfoto. A. Gustafsson, Sthlm.

Ättor: Bengt Silfverparre.

EN POPULÄR VY FRÅN STOCKHOLM NU OMÖJLIGGJORD ATT FOTOGRÄFERA.
Det nu raserade Rydbergs hotellkomplexet vid Gustaf Adolfs torg (t. v. å foten).

Det af *Malmöhus läns lands-
ting* i närheten af Höör på Orups-
berget vid Ringsjön uppförda
sanatoriet för bröstsjuka invigdes
den 6 april med stor högtidlighet
i närvaro af biskop Billing i
spetsen för landstingets
ledamöter, landshöfdingen greve
Robert De la Gardie, Lunds
universitets rektor professor Kock,
universitetets medicine professorer
samt öfriga inbjudna gäster.

Sedan byggnadskommittéens
ordförande professor K. Petré
redogjort för byggnadsarbetets
gång och överlämnat sanatoriet
till landstinget, höll biskop Billing
invigningstalet, hvarefter

Amatörfoto. E. W. Lundgren, Lund.

Ättor: Bengt Silfverparre.

DET NYA STORA ORUPSSANATORIET VID HÖÖR, invigt den 6 april
Fasaden åt Ringsjön.

En ny snöskottningsmaskin har i dagarna med synnerligen godt resultat afprovats på järnvägsstationen i Kiruna. Maskinen, som är konstruerad af *civilingeniör Erik Nothin* i Stockholm, är afsedd för uppskottning af de snövallar, som vid plogning uppkastas utmed järnvägsspåren, och som på de större bangårdarna, särskildt de norrländska, visat sig vara till stort hinder för bangårdstrafiken. Tidigare har denna uppskottning skett för hand, ett i hög grad tidskrävande och kostsamt arbete.

Den nya maskinen består af en grof tub af plåt med ett däri anbrakt vridbart järnrör, vid hvilket en skruformigt böjd järnplåt är fästad. Skruven, som drivs af en elektromotor på 20 hästkrafter, uppfördar snön, som vid maskinens framförande på spåret utmed snövallen pressas in i en sidoöppning vid tubens nedre ända, och tömmer sedan genom tubens öfre ända ut den i de på spåret bredvid stående vagnarne. Maskinen har en betydande afverkningsförmåga i det att den med tre mans betjäning undanskaffar en half kubikmeter snö pr sekund.

Halmstadsångaren "*Gustaf*" har på resa från Burnt Island till Halmstad den 4 april under då rådande tjocka och stark strömsättning strandat på det farliga revet Skorrén utanför Morups fyr i närheten af Falkenberg. Ångaren, hvilken mäter 800 registerton, medförde som last 1,300 ton kol. Räddningsångare har utgått till undsättning.

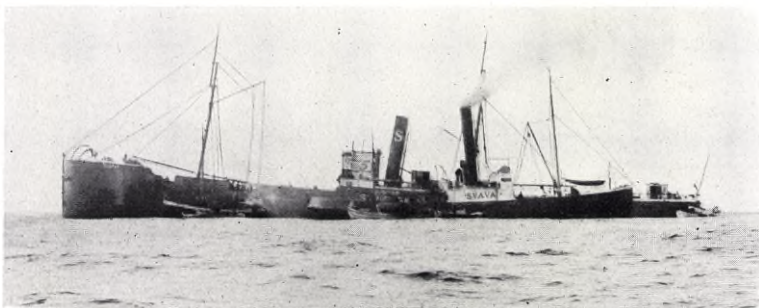

Foto Borg-Mesch, Kiruna.

EN NY SNÖSKOTTNINGSMASKIN AF-
PROFVAD I KIRUNA.

landshöfding De la Gardie i sitt
afslutningsanförande gaf uttryck
åt länets tacksamhet och fram-
förde konungens hälsningar.

Den nu invigda sanatoriebygg-
naden för hvars uppförande Malmöhus läns landsting anslagit ett
belopp af 763,000 kr., är med
källaren fem våningar hög och
har plats för 150 patienter. Pa-
tientsavgiften är fastställdt till lägst
50 öre med höjning för mera
bemedlade patienter.

ÅNGAREN "GUSTAF" AF HALMSTAD strandad vid Skorrérefvet i Morup påskdagen.
Det är ovissit om ångaren kan räddas.

HVAR 8 DAG BLAND COLUMBIAS INDIANER.

FOTOGRAFIER INSÄNDA AF FORSKNINGSRESANDEN FIL. KAND. G. BOLINDER FRÅN COLUMBIA: *f v.*: fru Bolinder med maken till höfdingen öfver alla Ijca-indianer. *T. h.*: "H. S. D. studeras med intresse af Arhuaco-indianer".

Forskningsresanden fil. kandidaten G. Bolinder, som med sin unga maka är stadd på resa i Sydamerika i syfte att utforska dess delvis helt okända urskogstrakter, har till de fotografier, han tidigare sändt oss däriifrån, i dagarne fogat ännu några bilder hvilka vi här återgiiva. På resan medföljer det unga forskarpärets lilla dotter, som sett dagen i det främmande landet, och som trots det ogynnsamma klimatet befinner sig vid bästa hälsa. Under de veckolånga ströftåg kandidat Bolinder företager från sitt läger hos Ijca-indianerna i byn Pueblo Viejo

stå hans hustru och barn under välvilligt beskydd af höfdingens hustru.

Den ena fotografien ofvan visar en kulturbild af Columbias indianer och är ett dokument som i tillförlitlighet vida öfverträffar vissa "notariella intyg." Apropos dessa senare frestas vi till en stilla undran.

En tidning som sedan flera år i annonser samt i annonstaxor uppgiivit sin upplaga till **öfver 80,000 ex.**, som äter och äter framhållit att upplagan ständigt ökat och alltsedan förändrad tryckmetod i april 1914 påstår sig ha rönt

EN ORGINELL PÅSKHÄLSNING.

DEN KÄNDE NORRLANDSMÅLAREN OSCAR LYCKE sänder sin Påskhälsning från den plats i höga Nord där han f. n. fullgör sin värnplikt.

för att i mars 1915 ståta med en upplagssiffra, "notariellt intygad" på öfver 100,000 ex., denna samma tidning **förklarar själf den 7 mars 1915** att dess upplaga **i augusti 1914** — sålunda c:a 2 år efter uppgiina 80,000 plus "ständig ökning" — **endast var 52,200 ex.** Om man som själf-fallet utgår ifrån att äfven denna siffra ej är för **lägt** upptagen, så undras just hur stor den upplaga i själfva verket var som uppgafs till öfver 80,000 ex. Och huru stor kan den upplaga som nu uppgiives till öfver 100,000 ex. beräknas vara **med anlitande af den "reduktions-tabell", tidningen i fråga själf anvisar.**

Frågan är intressant nog och det bästa svaret, **insändt före april månads slut belönas med**

Kr. 25:—.

Sålunda en liten prisfråga!

INNEHÅLL: Disponent E. J. Ljungberg (biografi och helsidesporträtt) — Sven Hedin vid österrikiska fronten. — Årets svenska Carnegie-hjältar — Världskriget. — Bilder till den svenska och utländska dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri. — "Sprängskottet". Ber. af Hugo Öberg.

Eftertryck af texti eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgiftvande förbjudes vid laga påföljd.

* A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.